

ЗМІНИ ДО КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНУ ЧИ ТАНЦІ НА ГРАБЛЯХ?

Законом України № 3513 – IX від 09.12.23 р. внесено зміни до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо криміналізації контрабанди товарів,

відповідно до якого кримінальній відповідальності з 01 липня 2024 року підлягатимуть особи за вчинення: контрабанди тобто переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю товарів (крім підакцизних товарів та електричної енергії), вчиненої у значному розмірі...»

Цікавим тут є предмет розглядуваного кримінального правопорушення, бо він абсолютно невизначений. З курсу теорії кримінального права, предмет злочину – це речі матеріального світу, з приводу яких чи у зв'язку з якими вчиняється злочин. Він є факультативною ознакою об'єкта злочину, тому що виявляється не у всіх злочинах. Ознаки предмету злочину:

фізичний — характеризує фізичний стан предмета, тобто його матеріальність, кількість, якість, форму, стан, структуру;

соціальний — відображає значення предмета кримінального права для людини, показує його місце у системі благ, які підлягають кримінально-правовій охороні;

юридичний — характеризує предмет у кримінально-правовому аспекті.

Юридична енциклопедія надає наступне визначення товару, ним є продукт праці, який виготовляється для продажу або обміну і має задовольняти певні потреби людини. Є матеріальним виробом, що пропонується ринку. Має дві осн. властивості: споживчу вартість — здатність задовольняти відповідні потреби людини (фізичні, фізіологічні, побутові, духовні, естетичні тощо) і вартість, яка встановлюється у процесі обміну Т., тобто визначається кількістю і якістю суспільно необхід. праці, втіленої у Т. під час його виготовлення. За своїм призначенням і строками використання розрізняють Т. споживчі та вироб. призначення, повсякден. і особливого попиту, а також короткочас. і тривалого користування. В умовах ринкової економіки та її адекватного прав. забезпечення поняття «товар» не обмежується відповідними фіз. об'єктами і включає усе, що здатне задовольнити потреби і має ринк. вартість: будь-які послуги, роботи, права інтелектуальної власності та ін. немайнові права, призначені для продажу (оплатної передачі, обміну) тощо. В цив. і госп. обороті України прав. режим Т., з урахуванням певних особливостей, — аналогічний прав., режиму речі, майна, який встановлюється нормами цивільного, госп., по-дат., мит., інформаційного та ін. зак-ва. Див. також Матеріальні цінності.

https://uk.wikipedia.org/wiki/Шемшученко_Юрій_Сергійович. Товари мають свою класифікацію, властивості, рівні тощо. Питання: про які товари мова йде в ст. 200-3 КК України??? Намітилася тривожна тенденція: доволі часто останнім часом в законі про кримінальну відповідальність почав зустрічатися невизначений предмет у складі кримінальних правопорушень, які посягають на різні сфери суспільних відносин. Це стосується і корупційних правопорушень, і правопорушень, спрямованих проти довілля, господарських злочинів тощо.

Повертаючись до порушеного питання, звертає на себе увагу в першу чергу те, що норма є бланкетною, а це означає, що для її застосування необхідно звертатись до інших законодавчих актів. Так, наприклад, в Законі України «Про захист прав споживачів», прийняття якого було безпосередньо і в першу чергу спрямовано на захист прав споживачів від недоброякісної продукції, товарів тощо, визначення «товару» відсутнє, в законі мова йде про безпеку продукції, але в п. 12 ч. 1 Закону мова йде вже не про продукцію, а про істотні недоліки ТОВАРУ...В пунктах 14, 15 мова йде знову є про продукцію! П. 19 надає визначення продукції через поняття «товару», а саме Законом пропонується розуміти під продукцією будь-які вироби (товари), роботи чи послуги, що виготовляються, виконуються чи надаються для задоволення суспільних потреб. Складається враження, що йде підміна чи дублювання понять. Також згаданим законом забезпечується захист громадян від надання неякісних послуг та виконання робіт.

Відсутність предмета злочину – прямий шлях до корупції та сприяння розвитку тіньової економіки. Про це, до речі, згадують і зарубіжні партнери в особі своїх представників в галузі митного регулювання та міжнародної торгівлі.

Бланкетність розглядуваної норми передбачає наявність обов'язкового переліку товарів, який мав на увазі законодавець, коли приймав цю норму. Тобто, скоріше за все Кабінет Міністрів повинен розробити перелік товарів та вказати їх кількість (розмір), для того щоб правоохоронці не мали можливості зловживати своїми повноваженнями при притягненні осіб до кримінальної відповідальності за ст. 200-3 КК України.

Отже, питання про предмет кримінального правопорушення, відповідальність за який передбачено ст. 200-3 «Контрабанда товарів» КК України, залишається відкритим!